

COMISIA NAȚIONALĂ DE STRATEGIE ȘI PROGNOZĂ

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL III 2020
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- septembrie 2020 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL III 2020 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendențe generale

Activitatea industrială continuă să fie afectată și în a doua parte a anului de pandemia COVID-19, în special pe partea cererii externe, astfel încât **analiza evoluției industriei în trimestrul III și implicit în primele nouă luni ale anului, raportat la perioada corespunzătoare din anul precedent**, conform estimărilor agenților economici din eșantion, indică o evoluție în scădere pentru toți indicatorii economici ai activității industriale. Tendința de scădere accentuată din trimestrul II a fost stopată, sectorul industrial intrând într-o perioadă de redresare, aceasta însă neputând contracara îndeajuns reducerile accentuate din lunile martie, respectiv aprilie și mai ale anului curent, astfel încât raportarea la anul trecut se menține într-o zonă negativă, de evoluție a principalilor indicatori industriali.

Astfel, **la nivelul celui de-al treilea trimestru al anului curent**, pentru producția industrială, agenții economici estimează o scădere de 5,9%, comparativ cu trimestrul corespunzător al anului trecut. În condițiile unei scăderi de 8,9% a cifrei de afaceri pe piața externă, dar și a unei diminuări a cifrei de afaceri pe piața internă (-3,4%), se așteaptă ca cifra de afaceri pe total industrie să se reducă cu 5,7%.

Tabel nr.1 Evoluția principalilor indicatori din industrie

- modif. proc. față de perioada coresp. din anul anterior, % -

	2019			2020		
	Trim. II	Trim. III	9 luni	Trim. II	Trim. III	9 luni
1. Producția industrială*	-1,5	-3,6	-1,5	-26,8	-5,9	-13,0
2. Cifra de afaceri** – total	1,5	1,5	1,8	-26,0	-5,7	-11,6
➤ intern	1,8	2,7	2,9	-20,4	-3,4	-8,0
➤ extern	1,2	-0,2	0,4	-33,2	-8,9	-16,1
3. Stocuri de produse finite	-9,0	-15,9	-9,3	-29,0	-6,4	-16,7
4. Numărul mediu de salariați	-1,6	-1,8	-1,5	-5,0	-5,6	-4,4
5. Productivitatea muncii	-0,8	-2,5	-0,7	-21,9	-0,3	-9,0

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul III 2020 – rezultatele din ancheta de conjunctură

* serie brută

**deflatată, cu indicele prețurilor producției industriale

Stocurile de produse finite sunt estimate de agenții economici să scadă cu 6,4% în trimestrul III al acestui an, comparativ cu trimestrul III al anului trecut, în condițiile unei reduceri atât a cifrei de afaceri, cât și a producției industriale.

Numărul mediu de salariați se apreciază că se va reduce cu circa 5,6% în cel de-al treilea trimestru al anului curent, iar în contextul unei diminuări cu 5,9% a producției industriale, se estimează o scădere a productivității muncii de 0,3 % pentru aceeași perioadă de analiză.

În aceste condiții, rezultatele la **nivelul primelor nouă luni ale anului curent, comparativ cu perioada ianuarie - septembrie din anul precedent**, indică o recuperare consistentă a rezultatelor din industrie comparativ cu cele înregistrate în semestrul I și anume: producția industrială se estimează că se va reduce doar cu 13,0% în primele nouă luni, cu 3,4 puncte procentuale mai puțin decât diminuarea înregistrată în primul semestru, când acest indicator a scăzut cu 16,4%.

Reducerea cererii pe piața externă se așteaptă să se situeze în jurul cifrei de -16%, față de scăderea mai amplă de 19,4% înregistrată la semestru, iar în ceea ce privește piața internă diminuarea așteptată poate avea valori de o singură cifră în primele nouă luni, și anume -8,0%, comparativ cu scăderea de 10,5% în perioada ianuarie - iunie. Astfel, volumul cifrei de afaceri pe total industrie este estimat să scadă cu 11,6%, respectiv cu circa 3 puncte procentuale mai puțin amplu decât în primele șase luni ale anului.

Stocurile de produse finite se pot reduce în această perioadă cu 16,7%, în condițiile în care scăderea la semestru a fost mai amplă, și anume de 21%.

Numărul mediu de salariați este posibil să înregistreze o reducere de 4,4%, cu circa 0,6 puncte procentuale mai pronunțată decât diminuarea indicată la semestru, pentru ca productivitatea muncii să scadă cu circa 9% în același interval de analiză, comparativ cu -12,5%, reducere mai amplă ce a fost înregistrată în primele șase luni ale anului.

Referitor la **cel de-al treilea trimestru al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, agenții economici estimează o creștere importantă a producției industriale, care vine să contracareze scăderea accentuată din lunile martie, respectiv aprilie – mai.

Tabel nr.2 Evoluția trimestrială a principalilor indicatori din industrie

- modificări procentuale față de trimestrul anterior, % -

	Trim.III	Trim.IV	Trim.I	Trim.II	Trim. III
	2019		2020		
1. Producția industrială*	-3,5	2,5	-4,8	-22,3	24,1
2. Cifra de afaceri** – total	-1,6	1,3	-6,8	-20,3	25,4
➤ intern	2,8	-0,1	-11,4	-12,5	24,7
➤ extern	-7,3	3,4	-0,5	-30,0	26,5
3. Stocurile de produse finite	-8,7	5,9	1,0	-27,3	20,4
4. Numărul mediu de salariați	-0,5	-0,7	-0,6	-3,3	-1,1
5. Productivitatea muncii	-2,6	3,1	-3,9	-19,0	25,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul III 2020 – rezultatele din ancheta de conjunctură

* serie brută

**deflatată, cu indicele prețurilor producției industriale

Astfel, agenții economici previzionează o creștere de 24,1% a producției industriale, la nivelul celui de-al treilea trimestru raportat la trimestrul II al anului curent, iar pentru cifra de afaceri pe total industrie se anticipează o majorare de 25,4%, avându-se în vedere creșteri semnificative, de 26,5%, a cifrei de afaceri pe piața externă, respectiv de 24,7% a cifrei de afaceri pe piața internă. De asemenea, agenții economici apreciază că în cel de-al treilea trimestru al anului, volumul stocurilor de produse finite va înregistra o creștere de 20,4% față de trimestrul II 2020, în timp ce numărul mediu al salariaților va scădea cu 1,1%, ceea ce în contextul majorării producției industriale cu 24,1% va determina o creștere de 25,5% a productivității muncii.

Analiza detaliată a principalilor indicatori rezultați din ancheta de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială a înregistrat o contracție cu 26,8% în trimestrul II 2020 față de perioada corespunzătoare din anul 2019 și respectiv cu 22,3%, față de trimestrul anterior. La nivelul primului semestru, producția industrială s-a redus cu 16,4%, avându-se în vedere activitatea industrială mult redusă, din cauza pandemiei, în majoritatea ramurilor.

Este de subliniat că abaterile înregistrate între estimările agenților economici și realizări s-au ridicat la valori neobișnuit de mari, respectiv 8,5 puncte procentuale. Aceste diferențe trebuie interpretate în contextul unui nivel ridicat de incertitudine al agenților economici privind evoluțiile pe termen scurt ale afacerilor, dar și dependența, în cazul multor sectoare, de deciziile partenerilor externi. În aceste condiții a fost dificil pentru agenții economici să estimeze amplitudinea contracțiilor activității economice.

În urma analizei detaliate a producției industriale la nivelul primului semestru al anului, comparativ cu perioada similară, se constată că scăderea de 16,4%, s-a datorat reducerii cererii la nivelul unor ramuri industriale, precum:

- tăbăcirea și finisarea pieilor - o reducere importantă a producției de 35,8%, în contextul unei scăderi de 41,7% a cifrei de afaceri pe piața internă, respectiv de 30,3% a cifrei de afaceri pe piața externă,
- fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor - o scădere a producției de 32,7%, pe baza reducerii de 30,5% a cifrei de afaceri pe piața externă, dar și a cifrei de afaceri pe piața internă, de 26,3%,
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – producția s-a redus cu 27,9%, în condițiile unei scăderi de 28,8% a cifrei de afaceri pe piața externă, respectiv de 24,7% a cifrei de afaceri pe piața internă,
- fabricarea de mobilă – o scădere de 27,1% a producției industriale, avându-se în vedere o reducere de 22,3% a cifrei de afaceri pe piața externă,
- fabricarea de mașini, utilaje și echipamente - o reducere a producției de 23,7%, pe baza scăderii de 20,1% a cifrei de afaceri pe piața internă.

Cu toate acestea, în primul semestru al anului 2020 au existat trei ramuri industriale care au înregistrat creșteri ale producției industriale, și anume: fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (5,5%) - contextul pandemiei majorând cererea pentru această ramură, fabricarea produselor din tutun (3,8%) și fabricarea substanțelor și a produselor chimice (0,4%).

Totodată, sunt de remarcat în primul semestru al anului 2020, comparativ cu perioada ianuarie - iunie 2019 mai multe situații distincte în evoluția ramurilor industriale, unele divergente, și anume:

Tabel nr. 3 Producția industrială – evoluție pe ramuri în semestrul I

- sem./sem.corespunzător din anul anterior -

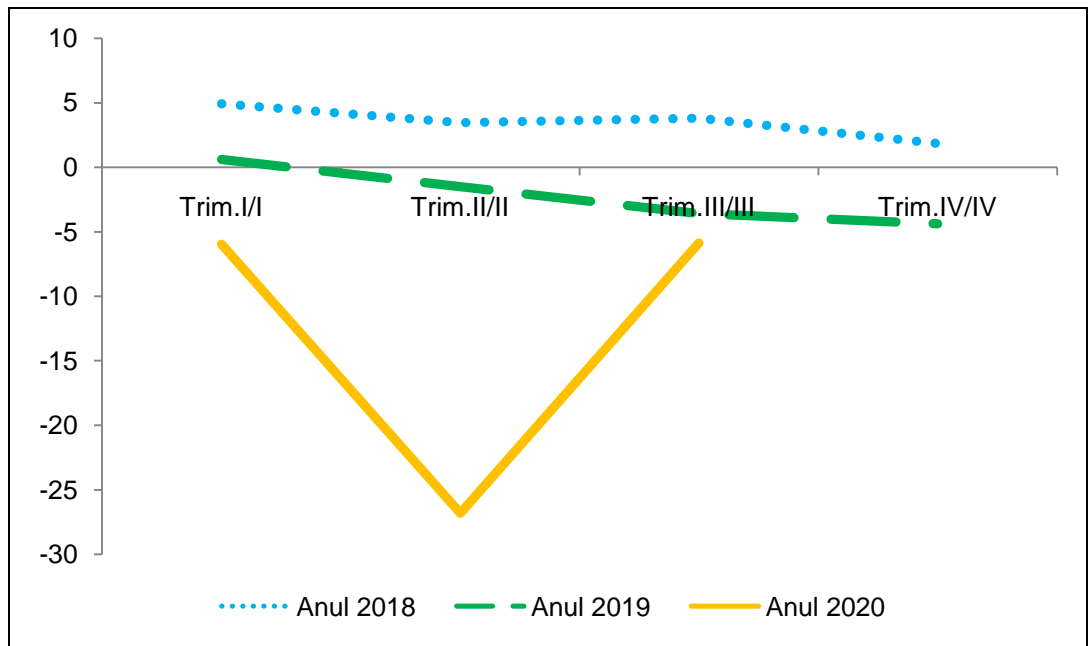
2020	2019	Ramuri industriale	
↗	↘	fabricarea produselor farmaceutice de bază	
		fabricarea produselor din tutun	
		fabricarea substanțelor și produselor chimice	
↘	↗	repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	
		fabricarea autovehiculelor de transport rutier	
		fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	
		fabricarea produselor de cocserie	
		fabricarea altor mijloace de transport	
		fabricarea echipamentelor electrice	
	↘	↘	extracția cărbunelui superior și inferior
			tăbăcirea și finisarea pieilor
			fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
			fabricarea de mobilă
			fabricarea de mașini, utilaje și echipamente
			fabricarea produselor textile

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

Analiza conjuncturală pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, reflectă reluarea activității economice, chiar dacă la o amplitudine inferioară celei din trimestrul III 2019. În aceste condiții, agenții economici estimează că producția industrială va crește cu 24,1% față de trimestrul anterior, dar va scădea, în continuare, comparativ cu trimestrul corespunzător din 2019 (-5,9%). În aceste condiții, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent se așteaptă o reducere de 13,0% a producției industriale față de perioada ianuarie – septembrie 2019.

Grafic nr. 1 Dinamica volumului producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Din procesul de prelucrare a datelor, în care se au în vedere noile intervale de creștere/scădere, cuprinse în chestionarul completat de agenții economici din eșantion și stabilite pentru evoluția din perioada iulie - septembrie, au rezultat estimări ale producției industriale pentru trimestrul III al anului curent, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut, care ilustrează următoarele evoluții:

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere mai mare de 15%**:
 - extracția cărbunelui superior și inferior.
 - extracția minereurilor metalifere
 - extracția petrolului brut și a gazelor naturale
 - fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
 - tăbăcirea și finisarea pieilor
 - tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor
 - fabricarea produselor de cocserie
 - repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor
- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 10% și 15%**:
 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier
 - fabricarea altor mijloace de transport
 - activități de servicii anexe extracției
 - industria metalurgică
 - fabricarea de mașini, utilaje și echipamente
- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 5% și 10%**:
 - fabricarea produselor din tutun
 - fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 5% și 0%**:
 - fabricarea produselor farmaceutice de bază
 - producția și furnizarea de energie electrică și termică

- Ramuri pentru care se așteaptă o creștere **între 0% și +5%**:
 - fabricarea băuturilor
 - fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice
 - fabricarea altor produse din minerale nemetalice
 - industria construcțiilor metalice și a produselor din metal
 - fabricarea de mobilă
 - alte activități industriale

- Ramuri pentru care se așteaptă o **creștere de peste 5%**:
 - fabricarea substanțelor și a produselor chimice
 - alte activități extractive
 - industria alimentară
 - fabricarea produselor textile
 - prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută
 - fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
 - fabricarea echipamentelor electrice.

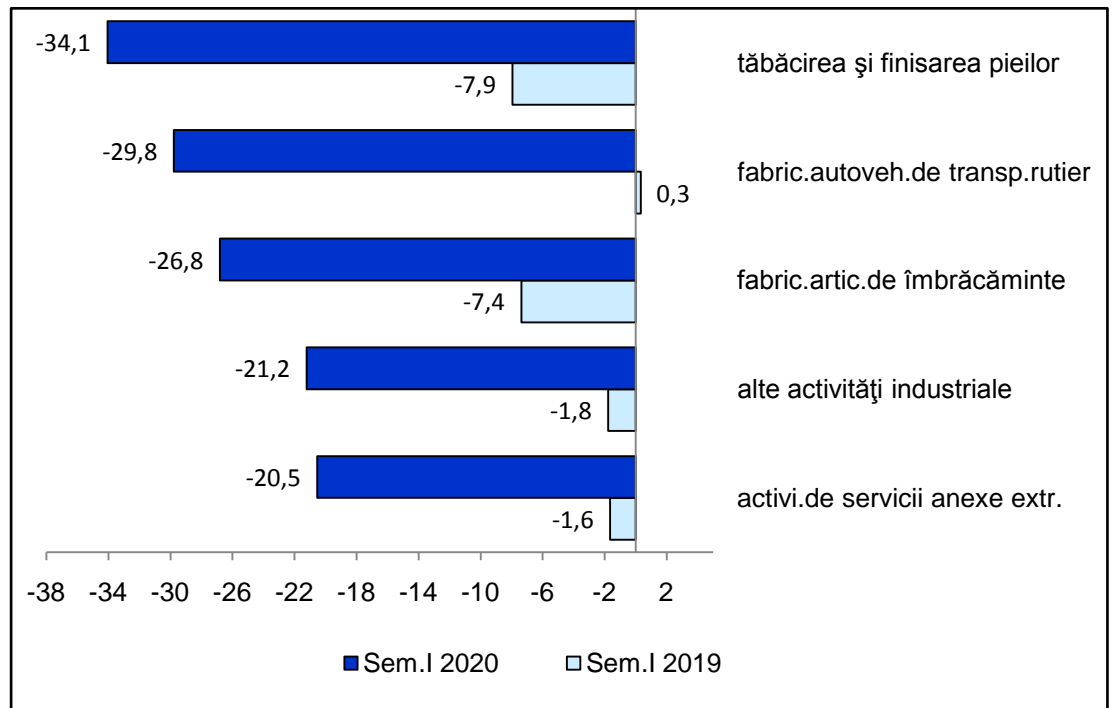
Cifra de afaceri

Cifra de afaceri pe total industrie a scăzut cu 26,0% în cel de-al doilea trimestru al anului curent față de trimestrul corespunzător, respectiv cu 20,3% comparativ cu trimestrul I 2019, având în vedere efectele pandemiei încă de la mijlocul lunii martie. În primul semestru reducerea cifrei de afaceri pe total industrie a fost de 14,5%, ceea ce evidențiază scăderea drastică a comenzilor pe total industrie, datorită închiderii mai multor segmente de producție și reluarea activității acestora în cursul lunii mai, sau chiar la începutul lunii iunie.

La nivelul primului semestru al anului curent, față de perioada ianuarie – iunie 2019, cu excepția a trei ramuri industriale, toate au înregistrat scăderi ale volumului cifrei de afaceri pe total industrie, dintre care cele mai pronunțate au fost: tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, alte activități industriale, activități de servicii anexe extracției, fabricarea de mobilă, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, ramuri a căror reduceri s-au situat sub scăderea pe total a acestui indicator. Creșteri ale volumului cifrei de afaceri pe total industrie s-au înregistrat doar în cazul ramurilor: alte activități extractive (23,6%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (8,0%) și repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (0,3%).

**Grafic nr. 2 Dinamica cifrei de afaceri totale în ramurile
cu cea mai mare scădere**

- modificare procentuală față de semestrul similar, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

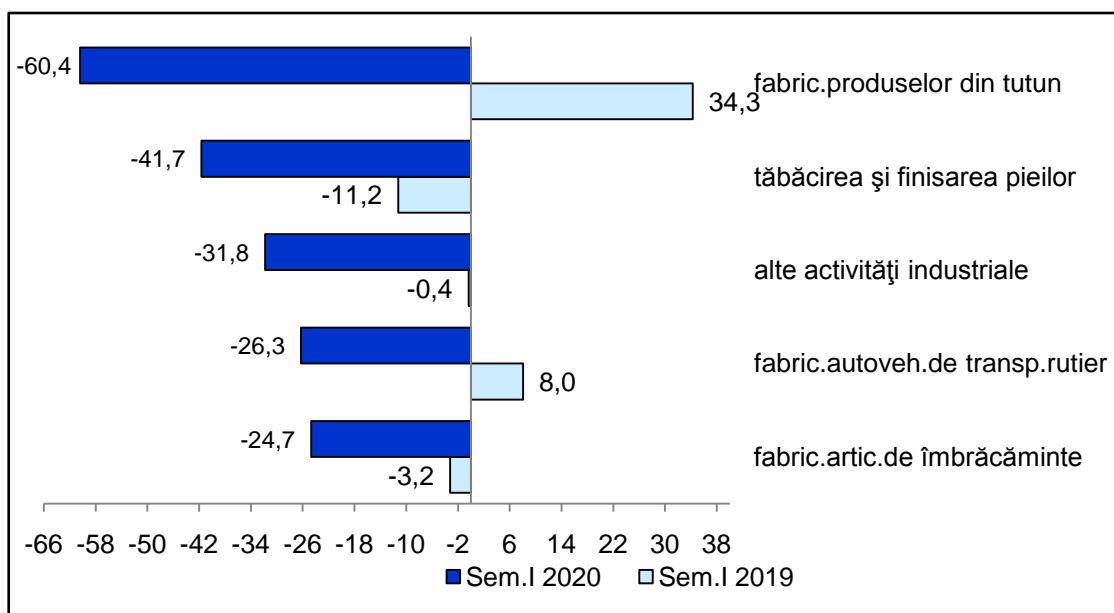
În trimestrul III 2020 este de așteptat, conform agenților economici, o revigorare a cererii, și anume o creștere de 25,4% a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, dar raportat la perioada corespunzătoare tendința de reducere se păstrează, și anume o diminuare 5,7% comparativ cu trimestrul III 2019. În aceste condiții, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent se estimează o scădere de 11,6% a cifrei de afaceri pe total industrie, față de perioada corespunzătoare din anul 2019.

Volumul **cifrei de afaceri din industrie pentru piața internă** a scăzut în cel de-al doilea trimestru atât, față de trimestrul corespunzător din anul trecut, cu 20,4%, cât și față de trimestrul anterior cu 12,5%, pe baza restrângerii sau chiar opririi unor segmente importante de producție. La nivel de semestru, reducerea volumului cifrei de afaceri pe piața internă a fost de 10,5%.

Astfel, în cadrul primului semestru al anului curent, comparativ cu primele șase luni ale anului 2019, majoritatea ramurilor, cu excepția a trei dintre acestea au înregistrat scăderi ale cifrei de afaceri pe piața internă, unele depășind pragul de -25%, și anume: fabricarea produselor din tutun, tăbăcirea și finisarea pieilor, alte activități industriale, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte.

Grafic nr. 3 Dinamica cifrei de afaceri pe piața internă în ramurile cu cea mai mare scădere

- modificare procentuală față de semestrul similar, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

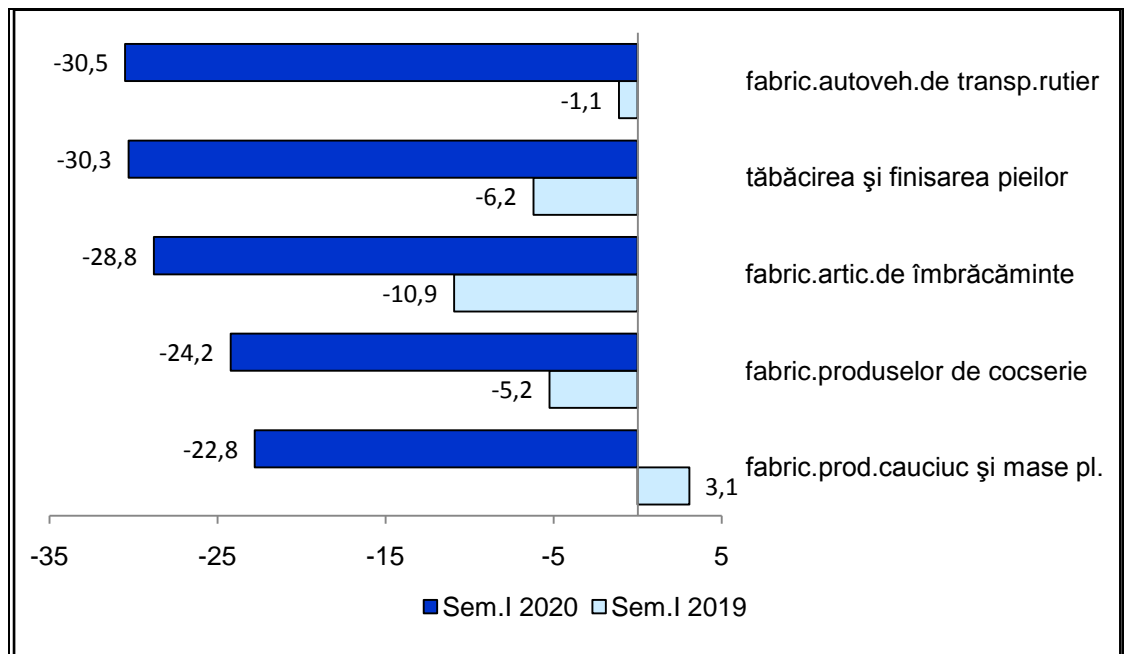
Creșteri ale volumului cifrei de afaceri pe piața internă s-au înregistrat doar în cazul următoarelor ramuri: alte activități extractive (27,2%), fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (1,7%) și repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (0,1%).

Agenții economici din eșantion estimează pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, avându-se în vedere o creștere preconizată a comenzilor pentru intern o majorare importantă a cifrei de afaceri pe piața internă de 24,7%, comparativ cu trimestrul anterior. Această creștere nu poate însă compensa reducerile din prima parte a anului, astfel încât în trimestrul III 2020, comparativ cu trimestrul similar al anului trecut, volumul cifrei de afaceri pe piața internă se va reduce cu 3,4%. La nivelul perioadei ianuarie – septembrie a anului curent, se așteaptă o reducere a acestui indicator de circa 8,0%, comparativ cu primele nouă luni ale anului trecut.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă s-a redus semnificativ în trimestrul II 2020 față de trimestrul similar, și anume cu 33,2%, avându-se în vedere și o scădere pronunțată a exporturilor, la nivelul Uniunii Europene, precum și cu restul țărilor lumii. Comparativ cu trimestrul anterior, volumul cifrei de afaceri pe piața externă s-a redus cu 30% la nivelul perioadei aprilie – iunie a anului curent. Astfel, la nivelul primului semestru al anului s-a înregistrat o scădere de 19,4% a volumului cifrei de afaceri pentru piața externă, în corelație cu situația înregistrată și pentru volumul exporturilor de bunuri, în contextul pandemiei actuale.

Grafic nr. 4 Dinamica cifrei de afaceri pe piața externă în ramurile cu cea mai mare scădere

- modificare procentuală față de semestrul similar, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

La nivelul primului semestru al anului curent, față de perioada ianuarie – iunie 2019, toate ramurile, cu excepția a trei dintre acestea, au înregistrat scăderi ale volumului cifrei de afaceri pe piața externă, cele mai pronunțate cu o reducere peste 20%, sunt: fabricarea autovehiculelor de transport rutier, tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, fabricarea de mobilă.

În aceeași perioadă de analiză, au fost înregistrate și creșteri ale cifrei de afaceri pe piața externă, în cazul ramurilor: fabricarea produselor din tutun (50,3%), fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (39,7%) și repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (1,6%).

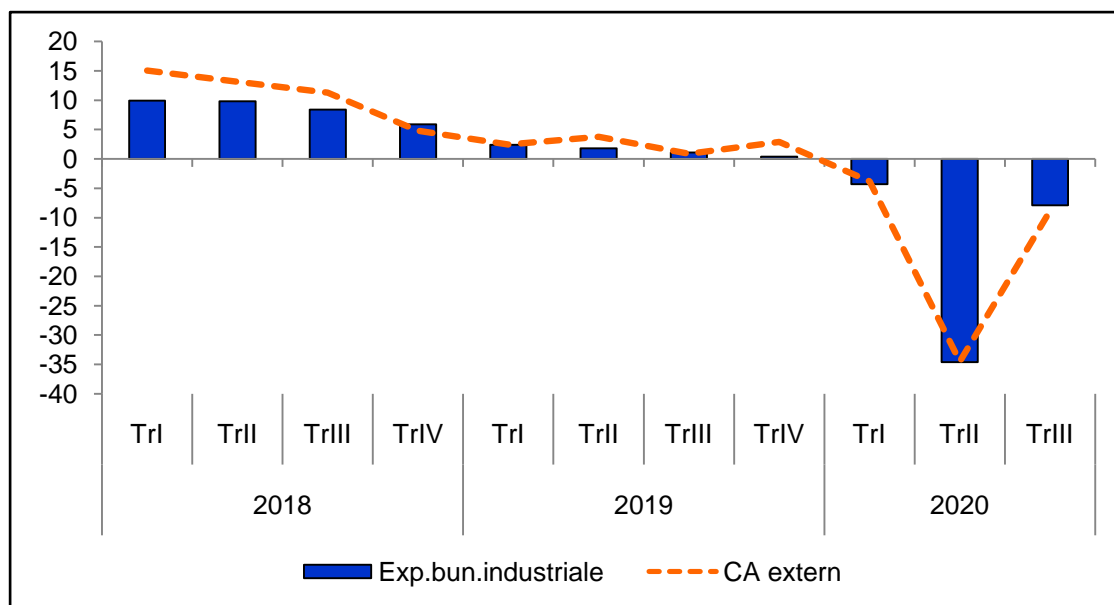
La nivelul celui de-al treilea trimestru al anului curent, în contextul creșterii cererii externe din partea principalilor parteneri comerciali și reluarea intensă a schimburilor comerciale, mai ales la nivelul țărilor Uniunii Europene se estimează o majorare importantă de 26,5% a volumului cifrei de afaceri pe piața externă față de trimestrul anterior. Intensificarea cererii externe la nivelul celui de-al treilea trimestru nu poate compensa scăderile acesteia din prima parte a anului, astfel încât se preconizează o reducere de 8,9% a volumului cifrei de afaceri pe piața externă, comparativ cu trimestrul similar al anului trecut. În aceste condiții, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent se estimează o scădere în volum de 16,1% pentru cifra de afaceri pe piața externă.

Dacă în 2018 decalajul între valoarea cifrei de afaceri pe piața externă și

exportul de bunuri industriale¹⁾ a crescut, începând cu trimestrul III 2018 și până la finele anului trecut, acest decalaj s-a diminuat, existând și trimestre în care ritmul de creștere al exporturilor l-a devansat pe cel al valorii cifrei de afaceri pe piața externă, cum ar fi trimestrul IV 2018 sau trimestrul III 2019.

Grafic nr. 5 Evoluția exportului de bunuri industriale și a valorii cifrei de afaceri pe piața externă

- modificare procentuală față de trimestrul corespunzător din anul anterior, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

* Dinamica valorii exportului de bunuri industriale s-a calculat din evoluția indicatorului în mld.euro

* Dinamica valorii cifrei de afaceri pe piața externă s-a calculat din valoarea exprimată în lei.

La nivelul anului curent, exporturile de bunuri industriale s-au situat ușor sub ritmul valorii cifrei de afaceri pe piața externă, și anume în primul trimestru ritmul exporturilor de bunuri industriale s-a situat cu 0,5 puncte procentuale sub cel al valorii cifrei de afaceri pe piața externă, pentru ca în cel de-al doilea trimestru al anului curent să se înregistreze un ritm de scădere foarte apropiat pentru cei doi indicatori, și anume o diferență de 0,1 puncte procentuale în favoarea cifrei de afaceri pe piața externă, care s-a redus mai puțin (-34,5% față de trimestrul II 2019). La nivel de semestru s-a consemnat o scădere de 19,2% a valorii cifrei de afaceri pe piața externă, respectiv o reducere de 19,5% pentru exportul de bunuri industriale.

Pentru cel de-al treilea trimestru al acestui an, comparativ cu trimestrul similar al anului trecut se estimează continuarea ritmului apropiat al tendinței celor doi indicatori, și anume o reducere de 8,8%, în cazul valorii cifrei de afaceri pe piața externă și, respectiv o scădere de 7,9% în cazul exportului de bunuri industriale.

¹⁾ Valoarea cifrei de afaceri pe piața externă reflectă veniturile obținute din vânzarea bunurilor de către producătorii din sfera industrială, care exportă direct pe piața externă. Valoarea exportului de bunuri industriale reprezintă totalitatea vânzărilor de produse industriale de către toți agenții economici.

Stocurile

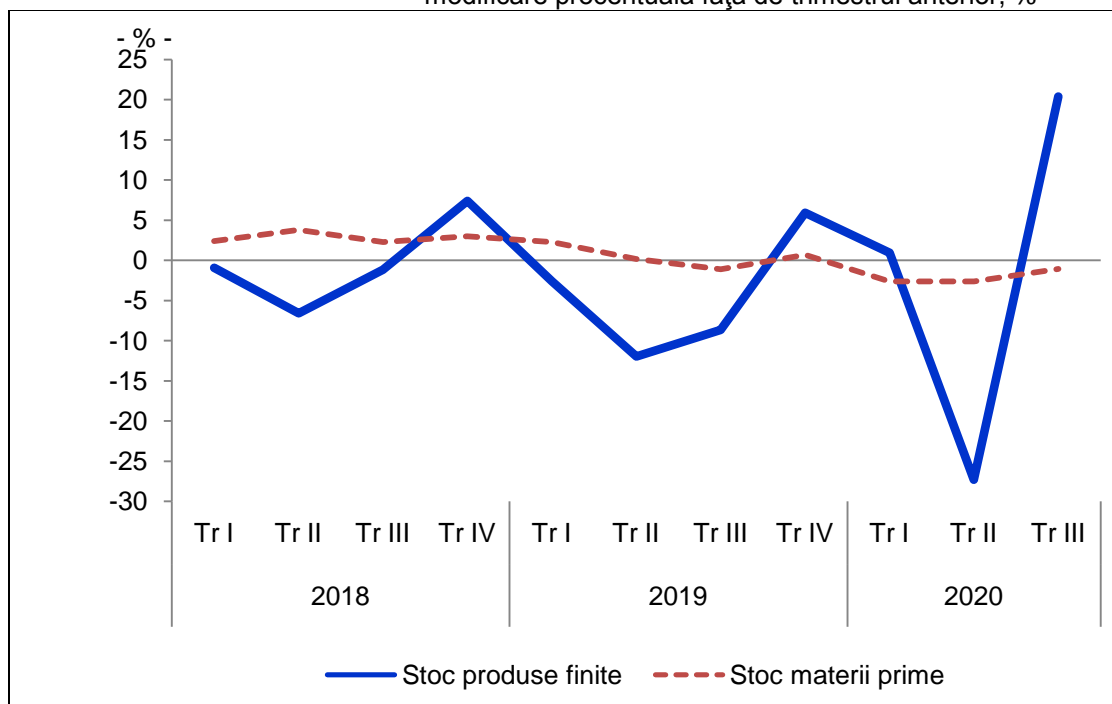
În trimestrul II 2020, **stocurile de produse finite** au scăzut cu 27,3% comparativ cu trimestrul anterior și s-au redus semnificativ (-29,0%) față de trimestrul II 2019, evoluție care se datorează incertitudinii pieței, agenții economici evitând să producă pe stoc. Această evoluție a condus la o reducere de 21,0% a stocurilor la nivelul primului semestru, cifră estimată în lucrarea anterioară la o valoare destul de apropiată (-21,7%.)

Agenții economici apreciază că la nivelul celui de-al treilea trimestru al anului curent stocurile de produse finite vor suferi o majorare importantă de 20,4%, față de trimestrul anterior, în condițiile creșterilor estimate de aceștia atât pentru volumul producției industriale, cât și pentru cel al cifrei de afaceri pe total industrie. Comparativ cu trimestrul III 2019, stocurile de produse finite la nivelul perioadei iulie – septembrie a anului curent se vor reduce cu 6,4%, avându-se în vedere o scădere estimată de 5,9% pentru volumul cifrei de afaceri, respectiv de 5,7% în cazul producției industriale. Astfel, în primele nouă luni ale anului curent, în condițiile în care producția industrială se poate reduce cu 13,0%, iar cifra de afaceri pe total industrie se așteaptă să scadă cu 11,6%, stocurile de produse finite pot fi cu 16,7% mai mici decât în perioada ianuarie - septembrie 2019.

În ceea ce privește evoluția **stocurilor de materii prime** în cel de-al treilea trimestru al acestui an, agenții economici se așteaptă la o scădere modestă față de trimestrul anterior, de circa 1,0%.

Grafic nr. 6 Evoluția stocurilor de produse finite și de materii prime

- modificare procentuală față de trimestrul anterior, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Tendința poate fi explicată printr-un optimism privind relansarea economică, tendința generală în sectorul industrial fiind de revenire la performanțe apropiate de cele ale anului 2019.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

Eurostat publică, pe baza rezultatelor unei anchete, evoluția **gradului de utilizare a capacităților de producție** în industria prelucrătoare. Deși gradul de cuprindere diferă de estimările economice din eșantion pe baza cărora se fundamentează prognoza CNSP pentru gradul de utilizare a capacităților de producție, aici fiind incluse și industria extractivă și cea de producție și furnizare de energie electrică și termică, așa cum se poate observa și din tabelul de mai jos, gradul de utilizare s-a situat pentru trimestrul II la valori apropiate.

Tabel nr. 4 Gradul de utilizare a capacităților de producție

-%-

AN	Gradul de utilizare	Trim.I	Trim.II	Trim.III	Trim.IV
2018	Estimări CNSP - total ind.	70,1	80,1	81,0	80,6
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	77,3	74,1	76,0	76,5
2019	Estimări CNSP - total ind.	82,6	82,9	78,7	76,9
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	75,6	73,6	74,5	74,6
2020	Estimări CNSP - total ind.	83,9	70,8	74,8	
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	74,7	71,9	65,9	

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură și Eurostat

Pentru trimestrul III 2020 agenții economici naționali se așteaptă la atingerea unui grad de utilizare a capacităților de producție pe total industrie de circa 74,8%, comparativ cu trimestrul II 2020, avându-se în vedere reluarea producției în majoritatea ramurilor industriale. Estimările Eurostat pentru gradul de utilizare în industria prelucrătoare au o notă mai pesimistă și indică o scădere a acestuia până la circa 65,9%, reducerea fiind de circa 6 puncte procentuale față de trimestrul anterior.

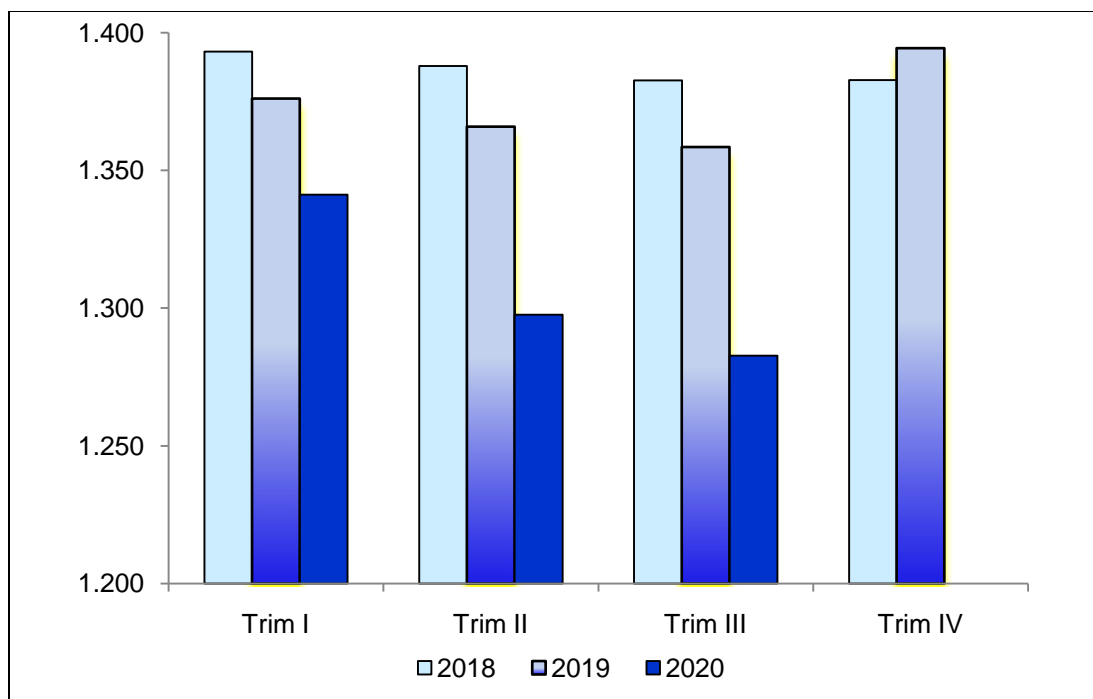
Numărul mediu de salariați

În cel de-al doilea trimestru al anului 2020, **numărul mediu de salariați** și-a continuat trendul descendent, înregistrând o scădere de 5,0% față de trimestrul corespunzător din anul anterior și de 3,3% față de trimestrul precedent. Astfel, la nivel de semestru numărul mediu de salariați a scăzut cu 3,8% față de perioada ianuarie – iunie a anului trecut.

Principalele ramuri în care s-au înregistrat scăderi semnificative ale numărului de salariați la nivelul primului semestru al anului sunt: tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de încălțăminte (-12,9%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-11,2%), fabricarea autovehiculelor de transport (-7,0%). Totuși, pentru aceeași perioadă de analiză, au fost ramuri în care s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați, cum ar fi: alte activități extractive (10,5%), fabricarea produselor din tutun (8,0%) și fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (5,9%).

Grafic nr. 7 Evoluția numărului mediu de salariați din industrie

- mii persoane -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul III 2020 - rezultatele din ancheta de conjunctură

În contextul actual agenții economici prevăd o reducere cu 1,1% a numărului de salariați la nivelul celui de-al treilea trimestru față de trimestrul anterior. Comparativ cu trimestrul similar, reducerea numărului de salariați se estimează la circa 5,6%. Astfel, la nivelul primelor nouă luni ale acestui an numărul de salariați ar putea scădea cu circa 4,4%.

Deși pentru majoritatea ramurilor se așteaptă scăderi semnificative ale numărului de salariați, la nivelul celui de-al treilea trimestru al anului 2020 față de trimestrul anterior, există și ramuri în care se așteaptă creșteri ale numărului de salariați, cum ar fi: extracția minereurilor metalifere (9,0%), fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (2,8%) și fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (2,0%).

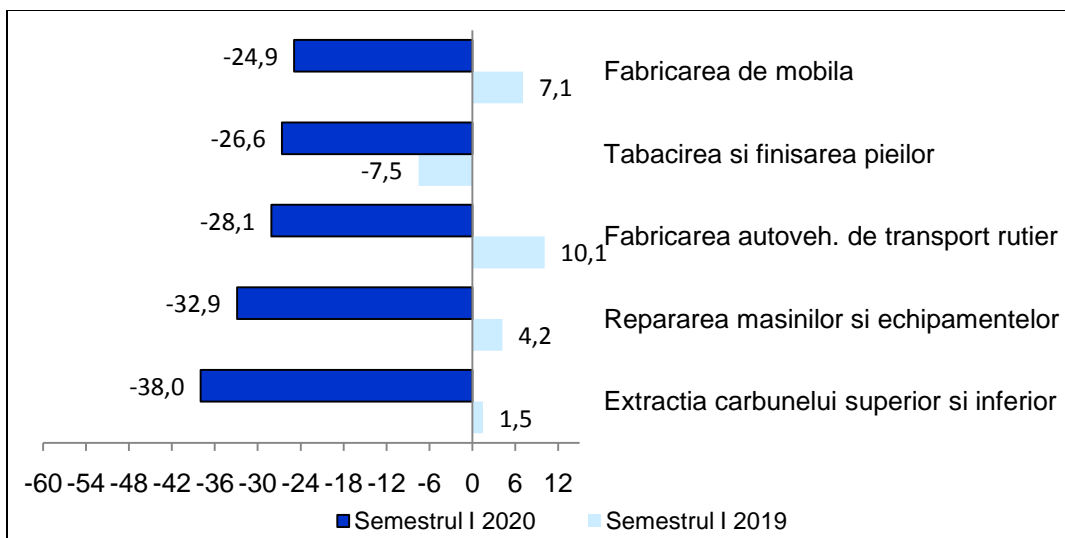
Productivitatea muncii

Pe baza datelor statistice publicate de Institutul Național de Statistică, în contextul actual, ce consemnează o scădere pronunțată a producției industriale și o reducere de 5,0% a numărului de salariați din industrie, la nivelul trimestrului II comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, s-a înregistrat o scădere de 21,9% a **productivității muncii** și respectiv de 19,0% față de trimestrul anterior.

Ramurile în care s-au înregistrat cele mai importante scăderi la nivelul semestrului I 2020 sunt: extracția cărbunelui superior și inferior (-38,0%), repararea, întreținerea și instalarea masinilor și echipamentelor (-32,9%) și fabricarea altor mijloace de transport (-28,1%).

Grafic nr. 8 Evoluția productivității muncii în ramurile cu cele mai mari scăderi

- modificare procentuală față de perioada corespunzătoare din anul anterior, % -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

În cel de-al treilea trimestru al anului 2020 se estimează o creștere de 25,5% a productivității muncii față de trimestrul anterior, respectiv o scădere de 0,3% față de trimestrul corespunzător din anul 2019. În perioada ianuarie-septembrie 2020, scăderea estimată este 9,0%.

Costul unitar cu forța de muncă

În trimestrul II al anului 2020, **costul unitar cu forța de muncă** în industrie, a crescut cu 23,2% față de trimestrul anterior și cu 30,0% față de trimestrul corespunzător din anul 2019.

În cel de al III-lea trimestru agenții economici se așteaptă la o scădere a costului unitar cu forța de muncă de 16,5% față de trimestrul anterior, iar comparativ cu trimestrul corespunzător al anului 2019 se estimează o creștere de 6,0%. În perioada ianuarie-septembrie 2020, costul unitar cu forța de muncă poate înregistra o creștere de până la 15%.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește **prețurile producției industriale**, în cel de-al doilea trimestru al anului 2020 s-a înregistrat o scădere de 1,38% față de trimestrul similar al anului trecut pe seama reducerii de 1,96% a componentei externe, respectiv de 1,03% a componentei interne. Comparativ cu trimestrul anterior, prețurile de producție au scăzut cu 2,72% (față de o estimare de reducere a acestora de 2,98%, previzionată în cadrul lucrării anterioare), pe baza diminuării cu 2,91% a prețurilor de producție pe piața internă, respectiv cu 2,38% a prețurilor de producție pe piața externă, scăderi datorate și reducerii prețului petrolului, și anume o micșorare în cazul ramurii fabricarea produselor de cocserie cu 33,6% pe piața internă, respectiv 44,4% pe cea externă. La nivelul lunii iunie 2020 față de decembrie 2019, prețurile producției industriale s-au redus cu 1,99%, avându-se în vedere reducerile de prețuri semnificative în lunile aprilie și mai ale anului curent, comparativ cu lunile anterioare.

Pe baza estimărilor agenților economici din sectorul industrial, se așteaptă ca în cel de-al treilea trimestru al anului curent prețurile de producție să crească cu circa 1,12%, comparativ cu trimestrul II 2020, în condițiile revigorării susținute de agenții economici, la nivelul perioadei iulie – septembrie, avându-se în vedere și o creștere a prețului petrolului pe piața internațională. Prețurile producției industriale se preconizează însă, că vor scădea ușor, cu circa 0,35%, față de trimestrul III 2019. În luna septembrie 2020, prețurile producției industriale se pot reduce față de nivelul din decembrie 2019 cu 1,03%.

La nivel primelor nouă luni al anului curent, se preconizează o creștere de 0,31% a prețurilor de producție pe total, avându-se în vedere o majorare a componentei interne, de 0,47% și, respectiv un nivel aproximativ constant (0,03%) a componentei externe.

Tabel nr. 5 Evoluția prețurilor producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar, %-

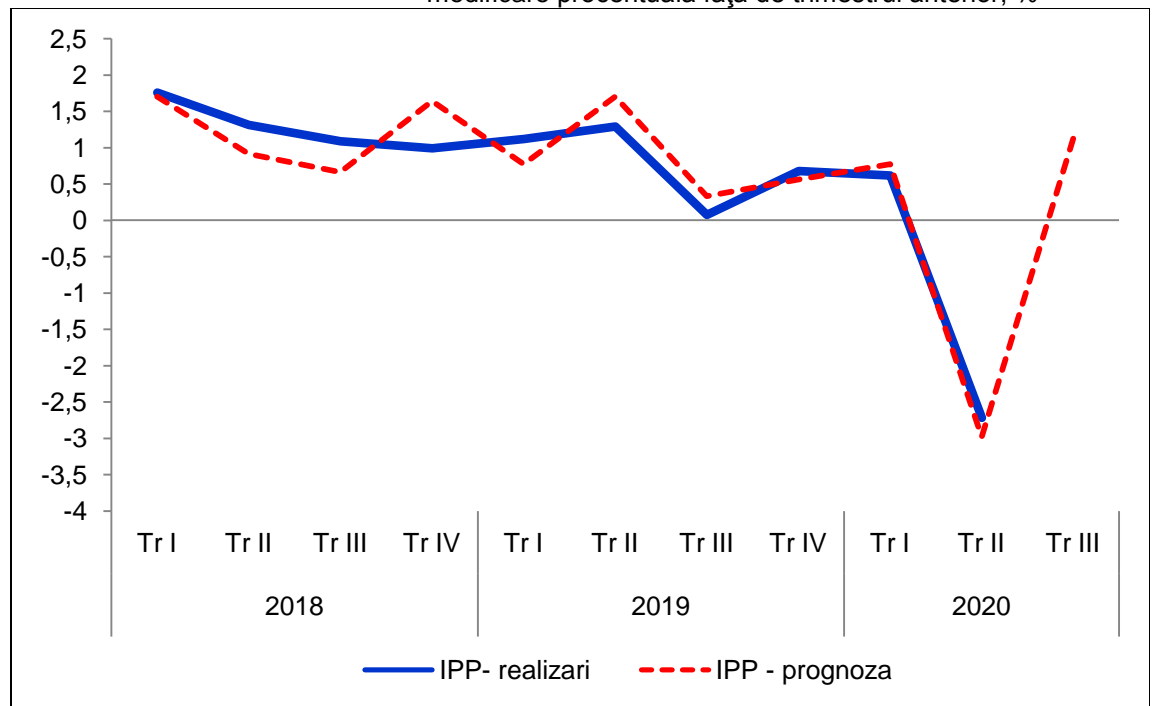
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2016	-2,8	-2,6	-2,0	0,3
2017	3,5	3,0	3,6	3,7
2018	3,9	5,2	5,8	5,2
2019	4,6	4,6	3,5	3,2
2020	2,7	-1,4	-0,3	

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul III 2020 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Grafic nr. 9 Analiza comparativă între realizările și estimările prețurilor producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul anterior, %-

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul III 2020 - rezultatele din ancheta de conjunctură

O analiză comparativă între previziunile din ancheta de conjunctură și realizările publicate de INS privind prețurile producției industriale în perioada 2017 – trimestrul II 2020 confirmă, în general, respectarea tendințelor estimate și încadrarea într-o marjă de circa $\pm 1\%$. În cazul trimestrului II 2020 ecartul dintre realizări și prognoză a fost de -0,26 puncte procentuale.

Volumul creditelor

În urma prelucrării datelor din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, în cel de-al treilea trimestru al anului 2020 față de trimestrul anterior, agenții economici estimează o creștere de 0,7% pentru volumul creditelor acordate agenților economici din industrie, și de 0,4% pentru volumul creditelor restante.

Tabel nr. 6 Ponderea creditelor restante în total credite

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2018	4,0	3,4	3,2	3,0
2019	3,0	2,8	2,8	2,5
2020	2,5	2,5	2,5	

- % -

Sursa: prelucrări CNSP;

Pentru trimestrul III 2020 - rezultatele din ancheta de conjunctură

În ceea ce privește ponderea creditelor restante în total credite se estimează ca acestea să se situeze la un nivel similar cu cel înregistrat în ultimele trimestre. Astfel, în cel de-al treilea trimestru al acestui an, ponderea creditelor restante se așteaptă să rămână la 2,5%, valoare atinsă încă de la sfârșitul anului 2019.

*

* *

Metodologie

Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile depuse la Ministerul Finanțelor Publice) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul CNSP.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2020 s-a stabilit un eșantion de 498 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 13,31% și furnizând o rată de acoperire de circa 65%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de Institutul Național de Statistică și Banca Națională a României) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca ascendent, stabilitate, descendent, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare. Intervalele luate în considerare ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile recente și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul CNSP are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de INS, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.